

قانون موافقتنامه بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری چک به منظور اجتناب از اخذ مالیات مضاعف و جلوگیری از فرار مالیاتی در مورد مالیات‌های بر درآمد و تشریفات (پروتکل) الحاقی آن

مصوب ۱۳۹۴/۱۱/۵

درباره‌ی قانون

«لایحه موافقتنامه بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری چک به منظور اجتناب از اخذ مالیات مضاعف و جلوگیری از فرار مالیاتی در مورد مالیات‌های بر درآمد و تشریفات (پروتکل) الحاقی آن» بنا به پیشنهاد وزارت امور اقتصادی و دارایی در جلسه‌ی مورخ ۱۳۹۴/۳/۱۷ هیئت وزیران به تصویب رسید و برای طی تشریفات قانونی به مجلس شورای اسلامی ارسال شد. در مقدمه‌ی توجیهی این لایحه آمده است: با عنایت به ضرورت گسترش همکاری‌های اقتصادی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری چک و لزوم اتخاذ تدابیر قانونی برای اجتناب از اخذ مالیات مضاعف از اشخاص حقیقی و حقوقی فعال در هر دو کشور و با توجه به اهمیت بسزای ایجاد تسهیلات و تمهیدات مربوط و به منظور تضمین تداوم فعالیت‌های اقتصادی و نیز توسعه و ارتقای سطح مناسبات بین دو دولت، این لایحه برای طی مراحل قانونی تقدیم می‌شود.

مجلس شورای اسلامی در تاریخ ۱۳۹۴/۵/۷ این لایحه را جهت بررسی به کمیسیون اقتصادی مجلس به عنوان کمیسیون اصلی ارسال کرد که کمیسیون مذکور این لایحه را در جلسه‌ی مورخ ۱۳۹۴/۷/۱۹ به تصویب رساند و گزارش آن را به مجلس ارائه کرد. این مصوبه در تاریخ ۱۳۹۴/۱۱/۵ در صحن علنی مجلس مطرح شد و عیناً به تصویب نمایندگان رسید و برای طی روند قانونی مذکور در اصل (۹۴) قانون اساسی، به موجب نامه‌ی شماره ۵۹۳/۸۷۲۸۱ مورخ ۱۳۹۴/۱۲/۹ به شورای نگهبان ارسال شد. شورای نگهبان با تشکیل جلسه در تاریخ ۱۳۹۴/۱۲/۲۴، این مصوبه را بررسی کرد و مفاد آن را مغایر با موازین شرع و قانون اساسی ندانست و نظر خود در این خصوص را طی نامه‌ی شماره ۹۴/۱۰۲/۵۹۷۱ مورخ ۱۳۹۴/۱۲/۲۴ به مجلس شورای اسلامی اعلام کرد.

*****

تاریخ مصوبه مجلس شورای اسلامی: ۱۳۹۴/۱۱/۵

تاریخ بررسی در شورای نگهبان: ۱۳۹۴/۱۲/۲۴

ماده واحده- موافقتنامه بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری چک به

منظور اجتناب از اخذ مالیات مضاعف و جلوگیری از فرار مالیاتی در مورد مالیات‌های بر درآمد و تشریفات (پروتکل) الحاقی آن، مشتمل بر یک مقدمه و بیست و هفت ماده به شرح پیوست، تصویب و اجازه مبادله اسناد آن داده می‌شود.
تبصره- هزینه‌های مالی موضوع بند (۴) ماده (۱۱) موافقتنامه^۱ مجوز کسب درآمد غیر قانونی از جمله ربا محسوب نمی‌شود.

بسم الله الرحمن الرحيم

موافقتنامه بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری چک به منظور اجتناب از اخذ مالیات مضاعف و جلوگیری از فرار مالیاتی در مورد مالیات‌های بر درآمد

...

ماده ۲۳- آیین توافق دوجانبه

۱- ...

۳- مقامات صلاحیتدار دو دولت متعاقد تلاش خواهند کرد که کلیه مشکلات یا شبهات ناشی از تفسیر یا اجرای این موافقتنامه را با توافق دوجانبه فیصله دهند و همچنین می‌توانند به منظور حذف مالیات مضاعف در مواردی که در این موافقتنامه پیش‌بینی نشده است با یکدیگر مشورت کنند.

۴- ...

دیدگاه مغایرت

براساس بند (۳) ماده (۲۳) این موافقتنامه، مقامات صلاحیتدار دو دولت متعاقد می‌توانند کلیه مشکلات یا شبهات ناشی از تفسیر یا اجرای این موافقتنامه را با توافق دوجانبه فیصله دهند. این در حالی است که مطابق اصل (۱۳۹) قانون اساسی، صلح دعاوی راجع به اموال عمومی و

---

۱. بند (۴) ماده (۱۱) لایحه موافقتنامه بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری چک به منظور اجتناب از اخذ مالیات مضاعف و جلوگیری از فرار مالیاتی در مورد مالیات‌های بر درآمد، مصوب ۱۳۹۴/۱۱/۵ مجلس شورای اسلامی: «ماده ۱۱- هزینه‌های مالی

۱- ...

۴- اصطلاح «هزینه‌های مالی» به نحوی که در این ماده به‌کار رفته است به درآمد ناشی از هر نوع مطالبات دینی اعم از آنکه دارای وثیقه و یا متضمن حق مشارکت در منافع بدهکار باشد یا نباشد و به خصوص درآمد ناشی از اوراق بهادار دولتی و درآمد ناشی از اوراق قرضه یا سهام قرضه شامل حق بیمه و جوایز متعلق به اوراق بهادار، اوراق قرضه یا سهام قرضه مزبور اطلاق می‌گردد. جریمه‌های تأخیر تأدیه از لحاظ این ماده، هزینه‌های مالی محسوب نخواهد شد. اصطلاح «هزینه‌های مالی» شامل هرگونه فقره درآمدی که به‌موجب مقررات بند (۳) ماده (۱۰) سود سهام تلقی می‌گردد، نخواهد شد.

۵- ...»

دولتی یا ارجاع آن به داوری در مواردی که طرف دعوی خارجی باشد، موکول به تصویب هیئت وزیران است و می‌بایست به تصویب مجلس نیز برسد؛ لذا عدم تصریح به لزوم رعایت اصل (۱۳۹) قانون اساسی در خصوص مفاد این بند، مغایر با این اصل از قانون اساسی به‌شمار می‌آید.

دیدگاه عدم مغایرت

موضوع بند (۳) ماده (۲۳) این موافقتنامه اساساً راجع به صلح دعاوی و داوری نیست، بلکه این بند در مقام بیان آن است که مقامات صلاحیتدار دو دولت متعاقد مشکلات یا شبهات ناشی از تفسیر یا اجرای این موافقتنامه را با گفت و گو حل کنند. در واقع، در صورتی که در این بند به صراحت، به حل اختلافات دعاوی طرفین از طریق سازش اشاره می‌کرد، این بند بدون تقیید به اصل (۱۳۹) قانون اساسی مغایر با آن اصل بود؛ حال آنکه این بند ارتباطی با موضوع صلح دعاوی و داوری ندارد. بنابراین، بند مزبور مغایرتی با اصل (۱۳۹) قانون اساسی ندارد.

نظر شورای نگهبان

این مصوبه، مغایرتی با موازین شرع و قانون اساسی ندارد.

نظر نهایی شورای نگهبان

مصوبه مجلس در خصوص لایحه موافقتنامه بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری چک به منظور اجتناب از اخذ مالیات مضاعف و جلوگیری از فرار مالیاتی در مورد مالیات‌های بر درآمد و تشریفات (پروتکل) الحاقی آن، مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.